

Vragen van de vaste commissie van Onderwijs inzake het civiel effect van het Staatsexamen Nederlands als Tweede Taal

- 1. Waarom kan het diploma NT2 II in tegenstelling tot andere diploma's zoals het VWO diploma (Staatsexamens) door onderwijsinstellingen maar vooral studierichtingen als onvoldoende voor toelating worden aangemerkt? Is hier geen sprake van rechtsongelijkheid?**

Het academisch statuut is met het totstandkomen van de wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (Stb. 593, 1993) vervallen. De toetsing van het Nederlands zoals omschreven in het Academisch Statuut is daarmee ook vervallen. Ten aanzien van de toetsing van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht volgen van het onderwijs is thans artikel 7.28 Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) van toepassing.

Het bestaan van het Staatsexamen NT2 doet niet af aan de wettelijke bevoegdheden die in het 1^e lid, laatste 2 volzinnen, van art. 7.28 WHW aan de instellingsbesturen zijn gegeven.

In de WHW zijn in artikel 7.24 de vooropleidingseisen aangegeven. Wanneer een student in bezit is van ander diploma, bijvoorbeeld van een niet in Nederland afgegeven diploma, kan daarvan vrijstelling verleend worden. Vrijstelling van de vooropleidingseisen geschiedt volgens in de WHW aangegeven voorwaarden en volgens in de wet aangegeven procedures. Het instellingsbestuur heeft op grond van de laatste twee volzinnen van artikel 7.28, 1^e lid WHW de bevoegdheid om te bepalen dat geen examens of onderdelen daarvan worden afgelegd dan nadat ten genoegen van de desbetreffende examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht volgen van het onderwijs. Daartoe kan het diploma NT2 II dienen als de desbetreffende examencommissie van oordeel is dat de daaruit blijkende beheersing van de Nederlandse taal toereikend is, maar het is niet zo dat het diploma NT2 II per definitie recht geeft op toelating tot universiteit of hogeschool.

Hoewel het staatsdiploma NT2 door vrijwel alle universiteiten erkend wordt als bewijs van voldoende beheersing van het Nederlands, is het dus uiteindelijk aan de betreffende examencommissie om te bepalen of het Staatsexamendiploma NT2 II toereikend is of niet. De instelling heeft het recht om aanvullende of andere eisen te stellen aan de betreffende student.

Van rechtsongelijkheid zou sprake kunnen zijn indien gelijke gevallen ongelijk behandeld zouden worden. In deze is echter geen sprake van gelijke gevallen. Een buiten Nederland afgegeven diploma is immers ten principale niet gelijk aan een Nederlands VWO of havo-diploma.

- 2. Welke toetsing van het Nederlands, zoals omschreven in het Academisch Statuut, kan beter worden gehanteerd dan die zoals door de Staatsexamencommissie NT2 wordt samengesteld voor het diploma Staatsexamen NT2 II?**

Voor de beoordeling van het voldoende beheersen van de Nederlandse taal voor het met vrucht volgen van het onderwijs is, in het geval er sprake is van een buiten Nederland afgegeven diploma, in de WHW de desbetreffende examencommissie de aangewezen instantie.

- 3. Moet het uit 1984 daterende onderdeel van het Academisch Statuut niet worden aangepast aan het sinds 1992 functionerende Staatsexamen NT2 II? Moet de rechtsgeldigheid voor toelating op basis van het Staatsexamen NT2 II niet in het Academisch Statuut worden verankerd?**

Ik ga er van uit dat in plaats van het Academisch Statuut hier bedoeld wordt artikel 7.24, WHW.

Nee, de aan de instellingsbesturen c.q. examencommissies verleende bevoegdheden op dit vlak hangen direct samen met het uitgangspunt dat alle opleidingen aan de universiteiten en hogescholen uniek zijn. Alleen de examencommissie van de desbetreffende opleiding kan beoordelen of voor die specifieke opleiding voldaan is aan het voldoende beheersen van de Nederlandse taal.

Uitgangspunt is dat het Staatsexamen een voldoende basisniveau garandeert. De instellingen hebben de vrijheid om aanvullende eisen te formuleren.

- 4. Engels is in heel veel vakken in het HBO en VWO een belangrijke taal. Worden er extra eisen aan studenten gesteld als zij een onvoldoende op hun lijst hadden? Welke taaleisen worden er gesteld aan studenten die in het kader van een beurs van het Europese uitwisselingsprogramma Erasmus naar Nederland komen? Is er geen sprake van een ongelijke behandeling als studenten met een diploma NT2 II en de vereiste vooropleiding niet toegelaten worden?**

Aan studenten die een onvoldoende op hun lijst hadden voor Engels worden geen extra eisen gesteld. Het diploma havo en het diploma vwo is als vooropleidingseis voor de hogeschool respectievelijk de universiteit gesteld. De resultaten van de onderscheiden vakken doen daarbij niet ter zake.

Voor studenten die met een Erasmusbeurs naar Nederland komen zijn geen centrale taaleisen vastgelegd. De instellingen zijn vrij om eventueel taaleisen te stellen aan deze studenten. Ook wanneer zij ten aanzien van de Erasmusstudenten geen taaleisen stellen is er geen sprake van rechtsongelijkheid. Studenten in het kader van het Erasmusprogramma komen slechts voor enkele maanden naar Nederland en richten zich over het algemeen op korte cursussen (enkele maanden) die veelal in het Engels gegeven worden. Aan studenten die een volledige opleiding wensen te volgen kunnen voor bepaalde opleidingen zwaardere eisen worden gesteld ten aanzien van de taalbeheersing.

- 5. Kan de minister onderzoeken of er niet toch sprake is van een te laag niveau van het Staatsexamen dan wel van een specifiek taalprobleem bij verschillende studierichtingen in het HBO en WO inzake het gebrek aan vakjargon?**

Het Staatsexamen NT2 II tracht een niveau te garanderen, dat een aanvang met het volgen van een opleiding / studie in het HBO en WO mogelijk maakt. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat er sprake is van een te laag niveau. Het merendeel van de universiteiten acht het Staatsexamen NT2 II toereikend. Een verhoging van het niveau van het examen NT2 II maakt de drempel voor de inschrijving aan een hoger onderwijsinstelling over de gehele linie hoger, ook in situaties waar dat op dit moment niet tot problemen leidt. Ik acht het daarom niet opportuun om de huidige exameneisen te verzwaren.

- 6. Voor duale trajecten worden specifieke cursussen samengesteld. Is de minister bereid het benodigde specifieke taalaanbod dat binnen het curriculum kan worden ingepast, te laten ontwikkelen?**

Vanuit de rijksoverheid en de Taskforce Inburgering wordt gesproken over duale trajecten als het gaat om een combinatie van NT2 en een beroepsopleiding of NT2 en werk. Ook bij een combinatie van NT2 en sociale activering of opvoedingsondersteuning wordt over duale trajecten gesproken.

Kern van deze trajecten is dat de vakleer, de taalontwikkeling en de werkvloer in één sluitend programma worden aangeboden.

Op bijna alle ROC's wordt momenteel gewerkt aan het opzetten van duale dan wel geïntegreerde trajecten. Daarbij is samenwerking tussen de verschillende partners (educatie, beroepsopleiding en bedrijven) een vereiste. De instellingen hebben zelf de vrijheid om het benodigde specifieke taalaanbod te ontwikkelen. Door de ontwikkeling van het taalaanbod bij de instellingen neer te leggen kunnen de specifieke cursussen meer specifiek worden toegesneden op de betreffende doelgroep.

7. Voor het ontwikkelen, toetsen en ter beschikking stellen van het materiaal en het onderzoek van de resultaten kan een landelijk expertise centrum NT2 een belangrijke rol spelen in samenwerking met het Platform NT2 van de Nederlandse Taalunie. Hoe ver is de minister in de ontwikkeling van een dergelijke instelling zoals die ook wordt aanbevolen in het werkdocument van de WRR 'Nieuwe kansen voor taalonderwijs aan anderstaligen'?

Er bestaan thans verschillende landelijke expertisecentra, die zich op verschillende sectoren richten. Zo zijn er bijvoorbeeld het Projectmanagement Taalbeleid van het KPC te 's-Hertogenbosch, het Expertise Centrum Nederlands en het Platform Volwassenenonderwijs NT2. Deze expertisecentra werken reeds samen met de Nederlandse Taalunie. Op deze wijze wordt thans de expertise op het terrein van (zowel NT1- als) NT2 reeds gebundeld en uitgebreid.

Waarschijnlijk publiceert de WRR haar studie, waar het document 'nieuwe kansen voor taalonderwijs aan anderstaligen' een werkdocument voor is geweest, in de loop van oktober 2001. Het kabinet zal op basis van het WRR-advies een reactie formuleren.